

Geen grip op migratie en hoge energieprijzen, maar anders dan bij ons kunnen ze in Duitsland, Frankrijk en Italië ook de vergrijzing niet betalen. Hoe komt dat?

Posted on 7 november 2026 by Hans Roodenburg

Twee van de drie leidende landen in de EU (Frankrijk en Italië) zijn blut zo niet failliet, terwijl het derde land (Duitsland) op weg is hen achterna te gaan. Belangrijkste oorzaak: er is niet adequaat ingespeeld op de voorzienbare kosten van de vergrijzing. En dan zijn er ook nog eens multiculturele spanningen en hoge energieprijzen – wat een cocktail.

De voorstanders van een Nexit hebben er vorige week weer een argument bijgekregen. Toen werd bekend dat Nederlandse rechters de IND *overrulen* en op eigen houtje verblijfsvergunningen uitdelen aan asielzoekers. Een instantie als de IND, die de nodige kennis en ervaring in huis heeft en onderworpen is aan

democratische controle, wordt dus gepasseerd door ongekozen rechters die geen verantwoording hoeven af te leggen.

Zo wordt de greep van de Nederlandse politiek op de asielmigratie verder uitgehold. Een en ander is mogelijk gemaakt door een uitspraak, eerder dit jaar, van het Europees Hof van Justitie in Luxemburg.

De rellen in Parijs

Terwijl onze activistische rechters bezig waren verblijfsvergunningen uit te delen aan asielzoekers, sloeg elders in West-Europa de vlam in de multiculturele pan. Het epicentrum van de onlusten was Parijs, waar groepen jongeren, aangemoedigd door Jean-Luc Mélenchon, de leider van de extreemlinkse partij La France Insoumise (LFI), de straat op gingen om te protesteren tegen ondermaatse onderwijsvoorzieningen, om vervolgens al plunderend een spoor van vernieling te trekken door de straten van de Franse hoofdstad. Voor zover valt na te gaan was het merendeel van de betrokken jongeren afkomstig uit de *banlieues*, die overwegend worden bevolkt door personen met een (Noord-)Afrikaanse migratieachtergrond.

Het valt buiten het bestek van dit artikel om uitgebreid stil te staan bij de dieperliggende oorzaken van deze troebelen. Wel lijkt duidelijk dat zowel interetnische spanningen, als het onvermogen van de Franse samenleving om, in antwoord op de ontspoorde overheidsfinanciën, de tering naar de nering te zetten, een rol spelen.

Niet alleen in Parijs, maar ook in andere steden in Frankrijk en in de buurlanden (Milaan, Brussel) deden zich ongeregeldheden voor die met veel geweld gepaard gingen. In Den Haag dreigden eveneens gewelddadige acties. Winkeliers timmerden hun etalages dicht, en supporters van ADO Den Haag kondigden aan zo nodig tegen zulke acties op te zullen treden. Uiteindelijk is het hier met een sisser afgelopen.

Het gezamenlijk optrekken van de linkse politiek met islamitische migranten zagen we recent ook elders in Europa. In Zweden wist het linkse blok bij de verkiezingen in september zoveel islamitische kiezers aan zich te binden, dat het rechtse blok, dat regeerde met gedoogsteun van de immigratie-kritische Zweden-democraten, het nakijken had.

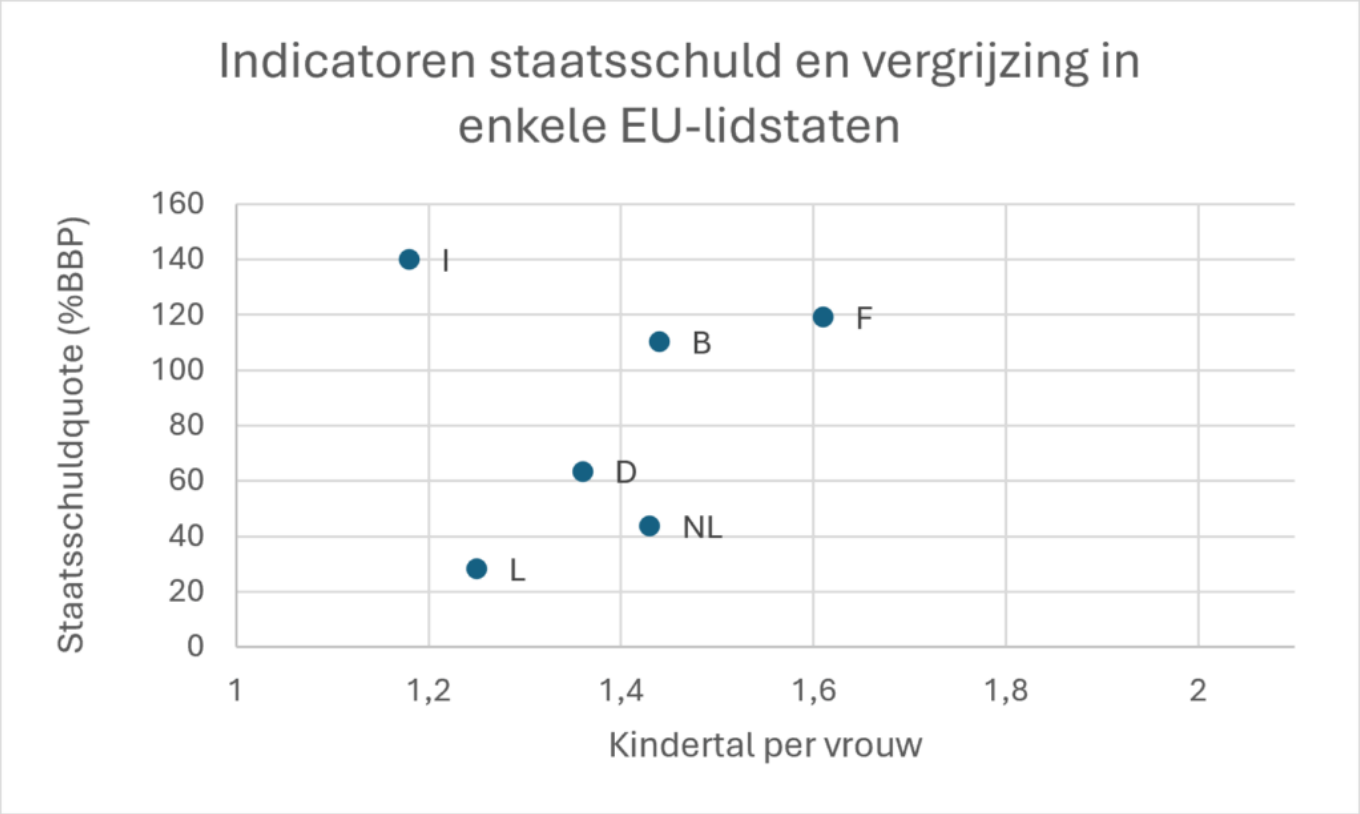
Eveneens in september, bij de deelstaatverkiezingen in Berlijn, werd Die Linke, een partij die is voortgekomen uit de SED (de communistische partij van de DDR), met ruim een kwart van de stemmen de grootste fractie in het *Abgeortnetenhaus*. De partij verwierf hierdoor het voortouw bij het formeren van een linkse coalitie.

Die Linke wordt in Berlijn geleid door Elif Eralp, dochter van Turkse immigranten, en het succes van haar partij in de Duitse hoofdstad is in belangrijke mate te danken aan de steun van – veelal islamitische – kiezers met een migratieachtergrond. Saillant detail: op een overwinningsfeest was onder andere Issa Remmo aanwezig, een bekende figuur uit de beruchte Remmo-clan, die in Duitsland regelmatig in verband wordt gebracht met de etnische georganiseerde criminaliteit.

Vergrijzing en overheidsfinanciën

Terug naar de oorzaken van de geweldsuitbarsting in Parijs en elders. We zoomen in op de ontspoorde overheidsfinanciën, met als belangrijke, zo niet belangrijkste, oorzaak dat landen niet adequaat hebben ingespeeld op de voorzienbare kosten van de vergrijzing.

De onderstaande grafiek brengt indicatoren in beeld die hiervoor illustratief zijn. Zij hebben betrekking op de zes *founding members* van de EEG, waaronder de drie grootste economieën van de huidige EU: D(uitsland), F(rankrijk) en I(talië).

De staatsschuldquotes van België, Frankrijk en Italië liggen boven de 100 en dus ver boven het afgesproken maximum van 60 voor landen in de eurozone. De drie landen zijn technisch gesproken failliet en kunnen alleen nog op de been blijven als de ECB hun rente kunstmatig laag houdt, bijvoorbeeld middels het opkopen van hun staatsobligaties. Google maar eens op 'Transmission Protection Instrument' (TPI), bijgenaamd 'To Protect Italy'.

Aldus worden de gevolgen van onverantwoord financieel beleid afgewenteld op de meer solide landen die als aandeelhouders van de ECB mede-eigenaar worden van dubieuze activa – en dit is nog eufemistisch geformuleerd.

Breuk met Duitse traditie

Vergeleken met de drie genoemde landen staat Duitsland er beter voor. De staatsschuldquote ligt in de buurt van de EMU-norm van 60. Hierin manifesteert zich het solide financiële beleid waar onze oosterburen tot voor kort om bekend stonden. Tot voor kort, want met het aantreden van Friedrich Merz als leider van de christendemocraten en bondskanselier is met die traditie gebroken.

Zoals de grafiek laat zien kent Italië niet alleen de hoogste staatsschuldquote, maar ook het laagste kindertal per vrouw (1,2), onder demografen aangeduid als *Total Fertility Rate* (TFR). Dat lage kindertal is de drijvende kracht achter – en tevens een indicator voor – de mate van de vergrijzing van de bevolking.

Voor een gelijkblijvende bevolkingsomvang is een TFR nodig van 2,1. Bij gelijkblijvende TFR is in Italië iedere generatie circa 40 procent kleiner dan de vorige. Terzijde: de vergrijzing wordt niet alleen veroorzaakt door het lage kindertal, maar ook door de stijgende levensverwachting.

De daling van de bevolkingsomvang in vergrijzende landen wordt getemperd door immigratie, maar dit biedt geen soelaas voor de uit de hand lopende staatsschuldquotes. In Jan van de Beeks bestseller *Migratiemagneet Nederland* valt te lezen dat goed presterende immigranten na verloop van tijd meestal weer vertrekken, en dat minder goed presterende migranten, die per saldo een negatieve bijdrage leveren aan de overheidsfinanciën, juist vaker blijven. Er zijn overigens nog meer redenen waarom immigratie niet werkt als middel om de financiële gevolgen van de vergrijzing op te vangen.

Alle zes *founding members* hebben een TFR die duidelijk beneden het vervangingsniveau van 2,1 ligt. Zij hebben dus te *dealen* met een vergrijzende bevolking en de daarmee samenhangende hogere uitgaven voor zorg en pensioenen. Dat probleem komt niet uit de lucht vallen, want men kon het al decennia van tevoren zien aankomen. De torenhoge staatsschuldquotes in België, Frankrijk en Italië kunnen meerdere oorzaken hebben, maar dat men daar heeft verzuimd om te anticiperen op de vergrijzing is er één van, zo niet de hoofdoorzaak.

Niet vergrijzingsbestendig

Anticiperen op de vergrijzing, hoe doe je dat? Als het gaat om de pensioenen kan dat wel degelijk.

De meeste landen in de EU, waaronder ook de landen met hoge staatschuldquotes in de grafiek, hebben hun pensioenen geregeld via een omslagstelsel dat wordt uitgevoerd door de overheid. De werkende generaties betalen voor de gepensioneerden.

Het valt niet moeilijk in te zien dat zo'n systeem niet vergrijzingsbestendig is.

Naarmate de vergrijzing doorzet worden de lasten voor de werkenden steeds hoger. In tegenstelling tot een omslagstelsel is een systeem dat is gebaseerd op kapitaaldekking wel vergrijzingsbestendig. Werkenden sparen dan, collectief of individueel, voor hun eigen pensioen.

Gemengd systeem

Nederland kent als een van de weinige landen in de EU een gemengd systeem. Het basispensioen, de AOW, wordt geregeld door de overheid en is gebaseerd op een omslagstelsel. Daar bovenop bouwen de meeste werknemers via hun bedrijf een aanvullend pensioen op dat is gebaseerd op kapitaaldekking. Dat het beleid van de pensioenfondsen en van de toezichthouder niet onomstreden is, zoals Eduard Bomhoff hier bij herhaling duidelijk heeft gemaakt, doet niets af aan de merites van dit systeem.

In Duitsland is wel een begin gemaakt met dergelijke bedrijfspensioenfondsen, maar die leggen nu nog weinig gewicht in de schaal. Concluderend kunnen we stellen dat de meeste EU-landen, waaronder Duitsland, Frankrijk en Italië, hebben verzuimd voor hun pensioenen te sparen en dat zij daar nu de gevolgen van ondervinden in de vorm van uit de hand lopende overheidsfinanciën.

Mede dankzij een meer vergrijzingsbestendig pensioensysteem ligt de Nederlandse staatsschuldquote ruim onder de norm van 60 procent van het bbp. De periodiek uitgevoerde vergrijzingssommen van het Centraal Planbureau (CPB) laten dan ook zien dat de gevolgen van de vergrijzing voor de overheidsfinanciën in Nederland beheersbaar zijn. Hieraan draagt tevens bij dat de overheid nog een flinke claim heeft op die aanvullende pensioenen doordat de premies aftrekbaar zijn, maar de uitkeringen worden belast.

Koploperdenken

Je kunt je wel afvragen hoe het komt dat, ondanks ons meer vergrijzingsbestendige pensioensysteem, de Nederlandse burger toch de ene na de andere lastenverzwaring over zich heen krijgt. Zou dat misschien kunnen liggen aan de spilzucht van de progressieve kabinetten die hier doorgaans de dienst uitmaken, en van het door D66 gepromote koploperdenken?

Moeten we geld uittrekken voor klimaatbeleid, dan willen we wel klimaatkoploper

van Europa zijn. Moet de natuur beschermd worden, dan hanteren wij de strengste stikstofnorm ter wereld, zodat noodzakelijke economische activiteiten geen doorgang vinden. Moet er meer geld naar Oekraïne, dan willen we wel meer betalen dan andere landen, et cetera.

Gevaarlijke cocktail

We kunnen concluderen dat twee van de drie leidende landen in de EU (Frankrijk en Italië) blut zo niet failliet zijn, terwijl het derde land (Duitsland) op weg is hen achterna te gaan. Alle hier in beschouwing genomen landen, mogelijk met uitzondering van Luxemburg, hebben voorts te maken met interetnische spanningen die gemakkelijk tot uitbarsting kunnen komen, terwijl EU-rechters beheersing van de asielinstroom frustreren. Hoge energieprijzen, lastenverzwaringen en erosie van overheidsvoorzieningen maken de cocktail compleet.

Wynia's Week *verschijnt 156 keer per jaar en wordt* ***volledig mogelijk gemaakt*** *door de donateurs. Doet u mee?* ***Doneren kan zo****.* ***Hartelijk dank!***